

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Ophævelse af Lov af 16. Februar 1856 angaaende en Realskole i Thisted.

(Lovforslaget findes i Tillæg C. Sp. 403).

Sagen sattes til Forhandling.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Enevold Sørensen): Som det høje Ting vil erindre, er der i de sidste Aar i forskellige mindre Købstæder oprettet kommunale Mellemskoler med Realklasser ad den Vej, at de private Realskoler efter Overenskomst ere overgaaede til Kommunen og indgaaede i det offentlige Skolevæsen. Vedkommende Bys kommunale Skolevæsen har herved opnaaet en Udvikling, som forhaabentlig vil vise sig frugtbringende og høje Byens Folkeskole i Overensstemmelse med Almenskolelovens Tanke.

For Lærerpersonalet ved en saadan tidligere Realskole har Ordningen medført det store Gode, at det nu faar Andel i Statens Lønningstillæg lige med de øvrige af Statens Lærere og Ret til Pension fra Pensionsfonden. Men heri ligger ingen særlig Begunstigelse for de Byer, der paa denne Maade have oprettet Mellemskoler, eller for de vedkommende Lærere, thi naar en Købstad omordner sin Folkeskole saaledes, at den kan optage alle Børn, ogsaa dem, der tidligere have søgt den private Realskole, maa den udvide sit Lærerpersonele, og saa faa de nyansatte Lærere selvfølgelig den samme Ret, som alle Lærere i Folkeskolen: Pensionsret og Lønningstillæg fra Statskassen. Derimod er der ved disse Overgange fra privat Realskole til Mellemskole vist den ikke ringe, men meget naturlige Begunstigelse, at Lærerpersonalet, der er overgaaet fra den private Realskole til den kommunale Mellemskole, har faaet Ret til i Anciennet, hvormed Adgang til Statens Lønningstillæg følger, at medregne hele den Tid, hvori de have været ansatte ved den private Skole.

Som det høje Ting vil erindre, er denne Begunstigelse meddelt ved Anmærkninger paa Finansloven. Det nu foreliggende Finanslovsforslag har en saadan Anmærkning for Korsørs Vedkommende. Naar da det her foreliggende Lovforslag om Thisted Realskole indeholder den Bestemmelse, at denne Skole overgaar til

Kommunens offentlige Skolevæsen, og at Lærerne faa Ret til at beregne deres Anciennet efter den Tid, hvori enhver af dem har været ansat ved den private Realskole, hvilket for flere af de her omhandlede Lærere betyder en meget væsentlig Lønforhøjelse, ligger heri ikke noget nyt eller særegent. Der er heri intet, som betyder, at der ved det foreliggende Lovforslag gives en særlig Begunstigelse for Thisted. Under almindelige Forhold vilde Ordningen ske administrativt for det første Punkts Vedkommende, Skolens Overgang til det kommunale, og med Hensyn til Lærernes Anciennetetsret ved en Anmærkning paa Finansloven, i Overensstemmelse med de tidligere. At der i dette Tilfælde foreligger et Lovforslag, er derfor ene begrundet i det særlige Forhold, at Thisted Realskole, der har været dreven af Amt og Købstad i Forening, i 1856 oprettedes ved en særlig Lov, og til dennes Ophævelse som til dens Ordning kræves en ny Lov. Hvad der her foreligger, er Forslaget til en saadan ny Lov. I og for sig er dette Lovforslag saaledes ganske formelt. Det tilsigter kun at ophæve en gammel Lov — jo i sin Tid given ret tilfældigt —, der bestemmer, at Thisted Amt og Thisted Kommune i Fællesskab drive en Realskole.

En Begunstigelse for den særlige Købstad og en Begunstigelse, som Thisted Købstad paaregner, er derimod uskrevet her i Lovforslaget. For i det hele at vove sig til denne Omordning venter Kommunen at beholde samme Statstilskud, som siden Halvtredserne er ydet den nævnte Realskole, dels det mindre paa den omtalte Lov af 1856, dels det paa Finansloven givne. Jeg har fundet det irrationelt i et saadant enkelt Tilfælde at foreslaa Tilskuddet til en kommunal Mellemskole fastsat ved Lov, saa der findes intet herom i Lovforslaget. Men jeg anser det for givet, at Thistedes Forventning om at beholde sit Tilskud paa Finansloven ubeskaaret maa blive opfyldt. Dette er nemlig sket i tidligere, hertil ganske svarende Tilfælde siden Almenskolelovens Udstedelse, og naar Rigsdagen hidtil i en meget lang Aarrække har fundet det rimeligt, at denne By og denne Landsdel, isoleret beliggende, og navnlig meget langt fra en af Statens højere Skoler, bør have et forholdsvis betydeligt Tilskud til sin udvidede Skoleundervisning, tør det formentlig ventes, at det samme Hensyn fremdeles vil blive vist fra Rigsdagen.

Med disse Ord skal jeg varmt anbe-